

Набуває чинності з 04.03.2020 р.
Наказ № 59 від 04.03.2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої Ради ОДЕКУ
« 27 » лютого 2020 року

Ректор ОДЕКУ

Степаненко С.М.

ПОЛОЖЕННЯ

про систему забезпечення Одеським державним екологічним університетом
якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

1. Загальні положення

1.1. Це положення розроблене на підставі і відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.), Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 р. № 977. Це положення враховує «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (Європейська Асоціація із забезпечення якості вищої освіти, 2015 р.) та регламентує систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) в Одеському державному екологічному університеті.

1.2. Згідно з Законом України «Про вищу освіту», система внутрішнього забезпечення якості в ОДЕКУ передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників ОДЕКУ та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті, на інформаційних стендах тощо;
- забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату.

1.3. Органом університету, який визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, є вчена рада. Моніторинг

функціонування системи внутрішнього забезпечення якості здійснюється відділом забезпечення якості вищої освіти.

2. Принципи забезпечення якості вищої освіти

2.1. Політика, яка забезпечує якість вищої освіти.

Колектив та керівництво ОДЕКУ прагне забезпечити:

– систему управління якістю, яка була б об'єктом критичного аналізу та удосконалення з боку усіх учасників освітнього та наукового процесу в університеті, упроваджена в межах усього університету та зрозумілою для працівників університету;

– виконання вимог Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, чинного законодавства та інших документів, що регламентують діяльність у галузі освіти і науки;

– підтримувати у замовників репутацію надійного партнера, здобувати довіру нових замовників, що дозволить розширити коло тих, хто користуються послугами ОДЕКУ;

– надавати освітні послуги та виконувати наукові роботи на потрібному методичному та науковому рівні;

– створювати у замовників упевненість, що якість наданих послуг та виконаних робіт завжди відповідає їх потребам та вимогам, які регламентують діяльність у галузі освіти і науки;

– залучати висококваліфікованих спеціалістів, забезпечуючи при цьому потрібний рівень їх компетентності;

– збільшувати перелік послуг та робіт, які може виконувати ОДЕКУ, для чого розвивати навчально-виробничу базу та підвищувати кваліфікацію педагогічних, наукових та науково-педагогічних працівників;

– виконувати вимоги замовників, ґрунтуючись на взаємовигідному співробітництві, високій якості, оптимальних строках і прийнятних цінах та оберігаючи природне навколишнє середовище і здоров'я людей;

– повсякчасно підвищувати ефективність системи управління якістю через визначення цілей у галузі якості та їх перегляд у міру потреби, удосконалення процедур контролю.

Підвищення ефективності системи управління якістю є однією з головних цілей керівництва та колективу ОДЕКУ і вони докладають всіх зусиль для реалізації цієї політики.

2.2. Цілями університету в галузі менеджменту якості є:

– повсякчасне покращення якості послуг через підвищення ефективності системи менеджменту якості;

– перебування на передових позиціях завдяки повсякчасному покращенню менеджменту якості;

– розповсюдження чинності системи менеджменту якості на допоміжні процеси та усі види діяльності, які виконуються університетом;

– підвищення ефективності функціонування університету через повсякчасне удосконалення структури процесів основного та допоміжного напрямку

діяльності, усунення непотрібних дій та оптимізацію зв'язків між процесами.

2.3. Цілями університету в галузі основної діяльності є:

- забезпечення підвищення ефективності освітньої та наукової діяльності, ґрунтуючись на технічному оновленні та підвищенні кваліфікації співробітників;

- забезпечення зменшення поточних матеріальних витрат за допомогою впровадження новітніх, інноваційних, енергозберігаючих та екологічно безпечних технологій;

- підтримка стабільного фінансового стану університету через усвідомлену взаємодію працівників та підвищення їх зацікавленості у результатах праці;

- забезпечення збільшення кількості замовників послуг за рахунок підвищення авторитету університету, створення та розвитку вертикальних та горизонтальних зв'язків з замовниками, а також розвитку баз навчальних та виробничих практик і практичної цінності викладених знань та навичок;

- розвиток міжнародного співробітництва у науковій та освітній галузях, обмін студентами, участь у міжнародних програмах та проектах тощо.

2.4. Політика, цілі та заходи досягнення цих цілей визначаються у Стратегічному плані розвитку та вдосконаленню освітньої діяльності ОДЕКУ, який складається з урахуванням підготовки фахівців за усіма спеціальностями, ліцензованими в ОДЕКУ, для потреб ринку праці та освітніх прагнень громадян.

Стратегічний план розвитку університету має, зокрема, містити:

- заяву про наміри навчального закладу та основні засоби, за допомогою яких вони будуть досягнуті, зокрема відношення між викладанням та науково-дослідною роботою в ОДЕКУ;

- стратегію закладу щодо якості і стандартів;

- організацію системи забезпечення якості;

- відповідальність кафедр, наукових шкіл, факультетів та інших організаційних одиниць та осіб за забезпечення якості;

- заходи з залучення студентів до забезпечення якості;

- способи втілення політики, її моніторингу та перегляду.

Звіт про стан виконання стратегічного плану, який має містити аналіз зусиль навчального закладу з реалізації стратегічного плану, включаючи досягнуті результати, проблеми, що виникли в ході реалізації плану та огляд частково досягнутих та недосягнутих цілей, а також рекомендації з його вдосконалення, має розглядатися щорічно на вченій раді ОДЕКУ.

2.5. Перспективний план розвитку підрозділу університету (відокремленого підрозділу, факультету, інституту, кафедри, циклової комісії) є документом, який регламентує заходи системи забезпечення відповідним підрозділом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Перспективний план розвитку підрозділу є одним з документів, які подаються особами, що претендують на вакантну посаду керівника підрозділу. Подані плани презентуються на засіданні колективу відповідного підрозділу або вченій чи педагогічній раді, де розглядаються справи осіб, що претендують на вакантну посаду керівника. Перспективний план розвитку, поданий претенден-

том на вакантну посаду, вважається затвердженим вченою радою університету після обрання цієї особи на посаду керівника відповідного підрозділу.

Щонайменше один раз на рік виконання перспективного плану розвитку заслуховується на засіданні колективу відповідного підрозділу або вченій чи педагогічній раді.

На засіданнях вчених рад факультетів (інституту) у червні розглядаються та затверджують результати виконання планів усіх кафедр (циклових комісій).

2.6. Університет бере участь у циклічному зовнішньому забезпеченні якості. Забезпечення якості – це безперервний процес, який не завершується зовнішнім відгуком або звітом, або подальшими діями з боку університету. Таким чином, університет гарантує, що прогрес, досягнутий після попередньої фази зовнішнього забезпечення якості, враховано при підготовці до наступної.

3. Розроблення і затвердження освітніх програм

3.1. Створення і затвердження освітніх програм здійснюється згідно з чинним Положенням про освітні програми та навчальні плани в ОДЕКУ.

3.2. В освітніх програмах мають бути чітко визначені цілі, заплановані результати навчання та кваліфікації, отримані внаслідок навчання за програмою, очікуване навантаження студентів у кредитах ECTS, чітко визначені можливості проходження практики. Освітні програми мають відповідати певному рівню національної рамки кваліфікацій.

3.3. Цілі освітніх програм мають відповідати стратегії розвитку університету.

3.4. Розробка освітніх програм здійснюється із залученням здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів. Створені освітні програми до їх затвердження в університеті мають пройти зовнішню експертизу.

3.5. Розроблені освітні програми мають уможливлювати поступовий прогрес студентів.

4. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

4.1. Реалізація освітніх програм в університеті має заохочувати здобувачів вищої освіти брати активну роль у розвитку освітнього процесу, а оцінювання здобувачів вищої освіти має відображати цей підхід.

4.2. Студентоцентроване навчання і викладання означає ретельне обговорення процесів розроблення та реалізації освітніх програм та оцінювання результатів навчання з здобувачами вищої освіти.

4.3. Запровадження студентоцентрованого навчання і викладання має на меті:

- повагу і врахування різноманітності здобувачів вищої освіти та їх потреб, уможливлюючи гнучкі навчальні траєкторії;
- врахування та використання різних способів надання освітніх послуг;

- гнучке використання різноманітних педагогічних методів;
- регулярне оцінювання та коригування способів надання освітніх послуг і педагогічних методів;
- підтримку відчуття автономності у здобувачів вищої освіти, водночас забезпечення відповідного супроводу і підтримки з боку викладачів;
- сприяння взаємній повазі у стосунках «здобувачів вищої освіти-викладач»;
- належні процедури для розгляду скарг здобувачів вищої освіти.

4.4. Процедури забезпечення якості для оцінювання передбачають, що:

- оцінювачі ознайомлені з існуючими методами проведення тестування та екзаменування і отримують підтримку для розвитку власних навичок у цій сфері;
- критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь;
- оцінювання дозволяє здобувачам вищої освіти продемонструвати міру, в якій було досягнуто запланованих результатів навчання
- здобувачі вищої освіти отримують відгук, який, за потреби, супроводжується порадами щодо освітнього процесу;
- оцінювання, за можливістю, проводиться більше як одним екзаменатором;
- інструкції з оцінювання враховують пом'якшувальні обставини;
- оцінювання є послідовним і чесно застосовується до усіх здобувачів вищої освіти та проводиться відповідно до встановлених процедур;
- визначено офіційну процедуру розгляду звернень здобувачів вищої освіти.

5. Зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів вищої освіти

5.1. Університет послідовно застосовує визначені наперед та опубліковані процедури, що охоплюють зарахування, визнання кваліфікацій та атестацію здобувачів вищої освіти.

5.2. Університет впроваджує процеси та інструменти для збору і моніторингу інформації щодо прогресу здобувачів вищої освіти і вживає відповідних заходів, ґрунтуючись на цій інформації.

5.3. В університеті визнаються попередні кваліфікації та періоди навчання, включаючи неформальне та інформальне навчання здобувачів вищої освіти, і заохочується їх мобільності.

6. Викладацький персонал

6.1. В університеті застосовуються чесні і прозорі процедури щодо прийняття на роботу та розвитку потенціалу педагогічних та науково-педагогічних працівників, маючи на меті переконання у компетентності викладачів університету.

6.2. Університет несе відповідальність за якість свого персоналу та забезпечення його сприятливим середовищем, що дозволяє ефективно виконувати покладені на нього обов'язки.

6.3. Адміністрація університету:

– встановлює та слідує зрозумілим, прозорим і чесним процесам щодо зарахування на роботу та умов зайнятості, що базуються на важливості викладання, та слідує цим процесам і умовам;

– пропонує та сприяє можливостям для професійного розвитку викладачів;

– заохочує наукову діяльність для зміцнення зв'язків між освітою та дослідженнями;

– заохочує інновації у методах викладання та використання нових технологій.

7. Навчальні ресурси і підтримка здобувачів вищої освіти

7.1. Університет має відповідне фінансування для освітньої діяльності, забезпечуючи адекватні та легкодоступні навчальні ресурси і підтримку здобувачів вищої освіти.

7.2. Для допомоги здобувачам вищої освіти у навчанні університет надає фізичні ресурси (бібліотека, навчальне устаткування та IT-інфраструктура тощо) та людську підтримку від кураторів або тьюторів, особливо у сприянні мобільності студентів.

7.3. Потреби різних груп здобувачів вищої освіти (студенти заочної форми навчання, іноземні, з особливими потребами), а також перехід до студенто-центрованого навчання і гнучких методів навчання і викладання, враховуються при розподілі, плануванні та наданні навчальних ресурсів і підтримки студентам. Всі ресурси є загальнодоступними, а здобувачі вищої освіти інформуються про наявність відповідних послуг.

7.4. В університеті приймається на роботу кваліфікований допоміжний і адміністративний персонал, який має можливості для розвитку своїх компетенцій.

8. Інформаційний менеджмент

8.1. В університеті забезпечується збір, аналіз і використання відповідної інформації для ефективного управління освітніми програмами та іншою діяльністю.

8.2. Інформаційна система університету відображає:

– ключові індикатори діяльності;

– профіль контингенту здобувачів вищої освіти;

– рівні досягнень, успішності та відрахування здобувачів вищої освіти;

– задоволеність здобувачів вищої освіти освітніми програмами;

– наявні навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти;

– кар’єрні траєкторії випускників.

8.3. Відповідальність за функціонування інформаційної системи для ефективного управління освітнім процесом покладається на Обчислювальний центр університету. До надання й аналізу інформації та планування подальших відповідних заходів обов’язково залучаються студенти і персонал.

9. Публічна інформація

9.1. На офіційному веб-сайті університету, а також за допомогою інших засобів, публікується зрозуміла, точна, об’єктивна, своєчасна та легкодоступна інформація про діяльність університету.

9.2. Опублікована інформація про діяльність університету має бути корисною як для майбутніх, так і теперішніх студентів, випускників, інших стейкхолдерів і громадськості.

9.3. Інформація про процедури та результати прийняття рішень і провадження діяльності у сфері вищої освіти підлягає обов’язковому оприлюдненню на офіційному веб-сайті та у засобах масової інформації, на інформаційних стендах та у будь-який інший спосіб.

9.4. Ректор університету оприлюднює щорічний звіт про свою діяльність на офіційному веб-сайті вищого навчального закладу.

9.5. Обов’язковому оприлюдненню на офіційному веб-сайті та/або в будь-який інший спосіб підлягає:

- статут університету;
- положення про усі колегіальні органи та їх персональний склад, що діють в університеті, зокрема Положення про вчену раду, Положення про наглядову раду, а також положення про структурні підрозділи вищого навчального закладу, тощо;
- документи, пов’язані із організацією освітнього процесу;
- правила прийому до університету на поточний рік та зміни до них;
- склад керівних органів університету;
- перелік вакантних посад, призначення на які здійснюється на конкурсних засадах;
- кошторис університету на поточний рік та всі зміни до нього
- річний, у тому числі фінансовий звіт про діяльність вищого навчального закладу з урахуванням інформації про надходження та використання коштів;
- інформація про використання бюджетних коштів у розрізі програм;
- штатний розпис на поточний рік (у тому числі зведений);
- інформація щодо проведення тендерних процедур;
- розмір плати за навчання та за надання додаткових освітніх послуг;
- результати щорічного оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників університету (у тому числі положення про його проведення);
- інша інформація про процедури та результати прийняття рішень під час провадження діяльності у сфері вищої освіти університетом, що потребує опри-

людення (розміщення) в порядку встановленому законодавством.

9.6. Оприлюдненню на офіційному веб-сайті підлягають дисертації осіб, які здобувають ступінь доктора філософії (кандидата наук) або ступінь доктора наук. Також на офіційному веб-сайтах університету оприлюднюються відгуки опонентів.

10. Поточний моніторинг і періодичний перегляд програм

10.1. Регулярний моніторинг, перегляд і оновлення освітніх програм здійснюється згідно з чинним Положенням про освітні програми та навчальні плани в ОДЕКУ, маючи на меті гарантування того, що освітні програми досягають встановлених для них цілей і відповідають потребам здобувачів вищої освіти і суспільства.

10.2. Перегляд освітніх програм здійснюється за на підставі оцінювання:

- змісту програми у світлі останніх досліджень у даній галузі знань, гарантуючи, що програма відповідає сучасним вимогам;
- потреб суспільства, що змінюються;
- навчального навантаження здобувачів вищої освіти, їх досягнень і завершення освітньої програми;
- ефективності процедур оцінювання здобувачів вищої освіти;
- очікувань, потреб і задоволення здобувачів вищої освіти стосовно програми;
- навчального середовища і послуг з підтримки здобувачів вищої освіти, а також їх відповідність меті програми.

10.3. Перегляд і оновлення освітніх програм здійснюється з залученням здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів. Зібрана інформація аналізується і на її основі адаптується освітня програма для забезпечення її відповідності сучасним вимогам.